

Antipsychotica en antidepressiva kiezen met een onlinetool

Waarom dit onderzoek?

Van de patiënten die antidepressiva en antipsychotica gebruiken, ervaart 75% bijwerkingen. Bijwerkingen zorgen voor een verminderde kwaliteit van leven en medicatietrouw, wat de kans op een terugval verhoogt. Bij het kiezen van psychofarmaca wordt daarom geadviseerd rekening te houden met voor- en afkeuren van de patiënt betreffende bijwerkingen om de therapietrouw te bevorderen.

Onderzoeksvraag

Is het mogelijk om een digitale tool te ontwerpen die gepersonaliseerd medicatieadvies geeft over antipsychotica of antidepressiva op basis van de afkeuren van de patiënt betreffende bijwerkingen?

Hoe werd dit onderzocht?

Auteurs deden een paraplureview van bijwerkingen van monotherapie met een antipsychoticum voor de behandeling van schizofrenie (13 meta-analyses) en monotherapie met een antidepressivum voor de behandeling van depressie (1 meta-analyse).¹ Tevens voerden zij een meta-analyse uit om de effectiviteit van antipsychotica en antidepressiva te onderzoeken, waarin ze twee meta-analyses includeerden. Er werd een bijwerkingendatabase gecreëerd met 13 categorieën voor antipsychotica en 8 categorieën voor antidepressiva en hiermee werd de digitale tool Psymatik ontwikkeld. In deze tool werd medicatie gerangschikt op basis van een rekenkundige besluitvormingstechniek die de beste keuze identificeert.

Belangrijkste resultaten

In de tool kunnen patiënten hun afkeuren, en hoe sterk zij deze wegen, per bijwerking voor antipsychotica of antidepressiva aangeven. De tool creëert een *heatmap* waarin de medicatie gerangschikt is op beste optie op basis

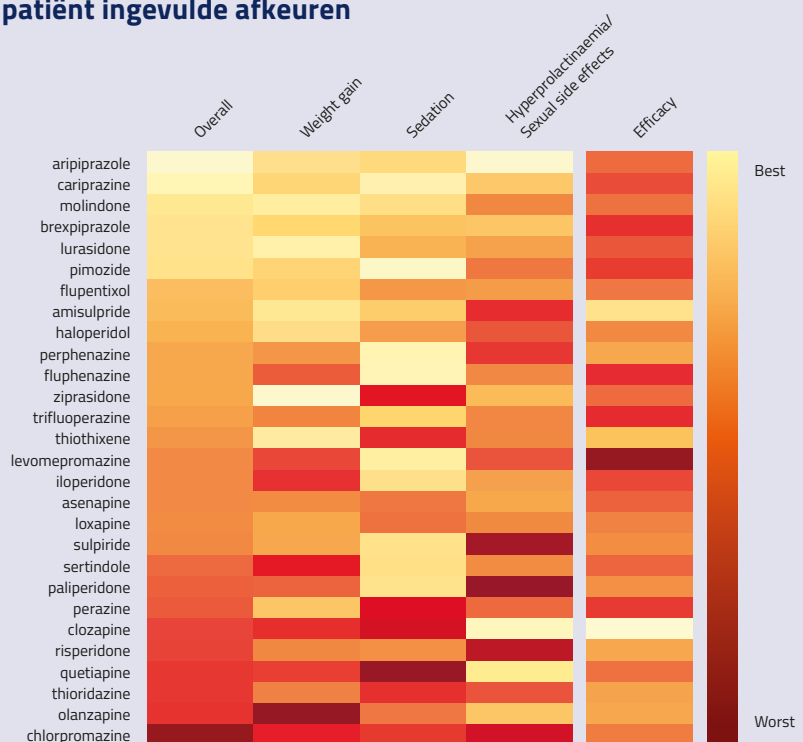
van persoonlijke bijwerkingenafkeur. Ook is de effectiviteit te zien (figuur 1).

Hoe zal dit onderzoek ons vak veranderen?

Door Psymatik (<https://www.psymatik.com>) zullen bekende argumenten zoals 'in deze kliniek doen wij het al jaren zo' en 'ik heb daar goede ervaringen mee' verleden tijd worden. De keuze zal voortaan gebaseerd zijn op de voorkeuren van de patiënt, niet op die van de behandelaar.

Om het advies verder te personaliseren, zouden er in de toekomst nog meer factoren meegewogen kunnen worden, zoals: sekse, leeftijd, etniciteit en interactie met andere medicatie. De verwachting is dat verdere personalisatie zorgt voor een afname van als vervelend ervaren bijwerkingen en toename van kwaliteit van leven.

Figuur 1. Voorbeeld van de heatmap met door individuele patiënt ingevulde afkeuren

AUTEURS

Elodie Rijnja

Lisanne Koomen

E-mail: elodierijnja@hotmail.nl

Deze rubriek komt tot stand in samenwerking met De Jonge Psychiater (www.dejongepsychiater.nl).

LITERATUUR

- 1 Pillinger T, Howes OD, Corell CU, e.a. Antidepressant and antipsychotic side-effects and personalised prescribing: a systematic review of digital tool development, *Lancet Psychiatry* 2023; 10: 860-76.